

Sygn. akt IV U 630/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 stycznia 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Jacek Witkowski
Protokolant	sekr. sądowy Anna Wąsak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 stycznia 2016r. w S.

odwołania B. Ś.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 10 marca 2015 r. Nr (...)

w sprawie B. Ś.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o wysokość emerytury rolniczej

I. zmienia zaskarżoną decyzję w punkcie VII w ten sposób, że ustala wysokość kwoty, która powinna być potrącona za marzec i kwiecień 2015 roku z tytułu pobytu w ZOL – 682,27 (sześćset osiemdziesiąt dwa 27/100) złotych miesięcznie;

II. w pozostałej części postępowanie umarza.

Sygn. akt IV U 630/15

UZASADNIENIE

Decyzją z 10 marca 2015r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, w związku z podwyższeniem kwoty emerytury podstawowej ustalił od 1 marca 2015r. nową wysokość emerytury ubezpieczonej B. Ś. wskazując, że wynosi ona 409,71 złotych (część składkowa) i 740,96 złotych (część uzupełniająca), co łącznie stanowi 1150,67 złotych brutto, przy czym z kwoty tej potrąceniu podlega 104 złote tytułem składki na ubezpieczenie zdrowotne i 72 złote tytułem podatku dochodowego. Jednocześnie organ rentowy ustalił, że z kwoty emerytury potrąceniu podlega kwota 747,94 złotych z tytułu pobytu ubezpieczonej w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, a do wypłaty przysługuje kwota 226,73 złotych miesięcznie.

Odwołanie od w/w decyzji złożyła ubezpieczona B. Ś. wnosząc o jej zmianę poprzez ustalenie, że z tytułu pobytu w zakładzie opiekuńczo-leczniczym potrąceniu z emerytury podlega kwota 682,27 złotych miesięcznie, a nie – jak ustalił organ rentowy - 747,94 złotych. Ubezpieczona wniosła także o zwrot nienależnie potrąconych świadczeń. W uzasadnieniu stanowiska wskazała, że organ rentowy ustalając kwotę potrącenia pominął regulację zawartą w art.18

ust.1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, zgodnie z którą miesięczna opłata z tytułu pobytu w zakładzie opiekuńczo-leczniczym nie może być wyższa niż kwota odpowiadająca 70% miesięcznego dochodu świadczeniobiorcy w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej, co z kolei oznacza, że owe 70% miesięcznego dochodu należy obliczać od kwoty emerytury netto, czyli po pomniejszeniu o podatek dochodowy i składkę na ubezpieczenie zdrowotne. Ubezpieczona zwróciła także uwagę, że w wyroku z dnia 3 marca 2015r. wydanym w sprawie o sygn. akt IV U 458/14 Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił, że od 1 marca 2014r. wysokość potrąceń z emerytury ubezpieczonej z tytułu jej pobytu w Zakładzie (...) w S. wynosi 662,67 zł miesięcznie, czyli 70% dochodu netto, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (odwołanie k.1-3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie wskazując, że kwota potrącenia obliczona została w oparciu o przepis art.139 ust.1 pkt 10 w zw. z art.141 ust.1 pkt 3 i ust. 3 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tj. wyniosła 65% miesięcznego świadczenia – tu emerytury w kwocie brutto, czyli przed pomniejszeniem o podatek dochodowy i składkę na ubezpieczenie zdrowotne. W przypadku ubezpieczonej kwota brutto emerytury wynosi 1150,67 złotych, a 65% od tej kwoty stanowi 747,94 złotych i na tyle ustalono potrącenie z tytułu pobytu w zakładzie opiekuńczo-leczniczym. Wnioskodawczyni w okresie od 1.03.2015r. do 30.04.2015r. wypłacana była kwota emerytury w wysokości 226,73 zł. Nadto podniesiono, że mając na uwadze wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 30.03.2015r. (sygn. akt IV U 458/14), organ rentowy decyzją z dnia 16.04.2015r. z urzędu przeliczył emeryturę rolniczą wypłacaną B. Ś. od dnia 1.05.2015r., potrącając na ZOL w S. kwotę 682,27 zł miesięcznie. Od dnia 1.05.2015r. po dokonaniu potrąceń z emerytury rolniczej zaliczki do urzędu skarbowego, składki na ubezpieczenie zdrowotne i opłaty na ZOL wnioskodawczyni wypłacana jest kwota 292,40 zł miesięcznie (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.4-6).

Na rozprawie w dniu 27 stycznia 2016r. pełnomocnik organu rentowego oświadczył, że od dnia 1.05.2015 r. na mocy drugiej decyzji żądanie strony przeciwnej zostało zaspokojone. Pełnomocnik ubezpieczonej oświadczył, że odwołanie dotyczy tylko dwóch miesięcy, tj. marca i kwietnia 2015r., ponieważ począwszy od 1 maja 2015r. wysokość potrąceń dokonywana jest prawidłowo, nie ma w związku z tym żadnych roszczeń wobec KRUS i cofa odwołanie w tej części (k. 10-10v a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił i zaważył, co następuje:

Ubezpieczona B. Ś. jest uprawniona do emerytury rolniczej. Na emeryturę składa się część składkowa w wysokości 47% emerytury podstawowej i część uzupełniająca w wysokości 85% emerytury podstawowej (decyzja z 4 grudnia 2013r. o przeliczeniu emerytury k.44 akt emerytalnych).

Od 19 listopada 2013r. ubezpieczona przebywa w Zakładzie (...) przy ul. (...) w S., w związku z czym w piśmie z 27 listopada 2013r. Kierownik w/w Zakładu wystąpił do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o przekazywanie 70% świadczenia ubezpieczonej na rachunek Zakładu tytułem opłaty za pobyt (pismo Zakładu (...) w S. z 27 listopada 2013r. skierowane do organu rentowego k.41-42 akt emerytalnych). Jednocześnie w piśmie o przyjęciu ubezpieczonej do w/w Zakładu dyrektor SP ZOZ w S., w skład którego wchodzi w/w Zakład (...), na podstawie art.18 ustawy z 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych ustalił, że miesięczna odpłatność za pobyt ubezpieczonej stanowi 250% najniższej emerytury, ale jednocześnie nie może być wyższa niż kwota 70% miesięcznego dochodu ubezpieczonej w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej (pismo z 25 października 2013r. o przyjęciu ubezpieczonej do ZOL w S. k.11 akt sprawy o sygn. IV U 458/14).

Zaskarżoną decyzją z 10 marca 2015r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, w związku z podwyższeniem kwoty emerytury podstawowej ustalił od 1 marca 2015r. nową wysokość emerytury ubezpieczonej wskazując, że wynosi ona 409,71 złotych (część składkowa) i 740,96 złotych (część uzupełniająca), co łącznie stanowi 1150,67 złotych brutto, przy czym z kwoty tej potrąceniu podlega 104 złote tytułem składki na ubezpieczenie zdrowotne i 72 złote tytułem podatku dochodowego. Jednocześnie organ rentowy ustalił, że z kwoty emerytury potrąceniu za marzec 2015r. podlega kwota 747,94 złotych z tytułu pobytu ubezpieczonej w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, a do

wypłaty przysługuje kwota 226,73 złotych. Kwota potrącenia z tytułu pobytu ubezpieczonej w Zakładzie (...) obliczona została jako 65% kwoty emerytury brutto ($65\% \times 1150,67 = 747,94$ zł).

Rozpoznając odwołanie ubezpieczonej od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 10 marca 2014r., Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 3 marca 2015r. wydanym w sprawie o sygn. akt IV U 458/14 zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustalił, iż od 1 marca 2014r. wysokość potrąceń z emerytury B. Ś. z tytułu jej pobytu w Zakładzie (...) w S. wynosi 662,67 zł miesięcznie. Kwota ta stanowi 70% miesięcznego dochodu ubezpieczonej, czyli została obliczona od kwoty netto emerytury.

Decyzją z dnia 16.04.2015 r. organ rentowy z urzędu przeliczył emeryturę rolniczą wypłacaną B. Ś. od dnia 1.05.2015r., potrącając na ZOL w S. kwotę 682,27 zł miesięcznie. Od dnia 1.05.2015r. po dokonaniu potrąceń z emerytury rolniczej zaliczki do urzędu skarbowego, składki na ubezpieczenie zdrowotne i opłaty na ZOL wnioskodawczyni wypłacana jest kwota 292,40 zł miesięcznie.

Wobec powyższego, odwołanie w niniejszej sprawie obejmowało jedynie wysokość potrąceń dokonanych z emerytury ubezpieczonej z tytułu pobytu w ZOL w S. za miesiące marzec i kwiecień 2015 r.

Nie budzi wątpliwości Sądu, że organ rentowy błędnie ustalił kwotę potrącenia z emerytury ubezpieczonej tytułem jej pobytu w Zakładzie (...) w S. za miesiące marzec i kwiecień 2015r. Zgodnie z art.139 ust.1 pkt 10 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r. Nr 153, poz.1227 ze zm.) - który z mocy art.52 ust.1 pkt 2 ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników znajduje odpowiednie zastosowanie do świadczeń z ubezpieczenia społecznego rolników - ze świadczeń określonych w ustawie potrąceniu podlegają należności z tytułu odpłatności osób uprawnionych do świadczeń w zakładach opiekuńczo-leczniczych – na wniosek dyrektora tych placówek. Powyższe uregulowanie dało organowi rentowemu podstawę do dokonywania potrąceń z emerytury ubezpieczonej na rzecz Zakładu (...) w S., w którym ubezpieczona przebywa. Bezpodstawnie jednak organ rentowy przyjął, powołując się na przepis art.140 ust.4 pkt 3 w/w ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, że kwota potrącenia z tego tytułu stanowi 65% miesięcznego świadczenia ubezpieczonej w wysokości brutto, tj. 1150,67 złotych. Bezsprzecznie przepis art.140 ust.4 pkt 3 odwołuje się do potrąceń należności, o których mowa w art.139 ust.1 pkt 10 ustawy, a zatem m.in. z tytułu pobytu świadczeniobiorcy w zakładzie opiekuńczo-leczniczym. Niemniej jednak zastosowanie tej regulacji powoduje, że potrąceniu z emerytury ubezpieczonej podlega kwota wyższa niż kwota odpłatności za pobyt ubezpieczonej w tym zakładzie. Nie ulega wątpliwości, że potrącanie kwoty wyższej niż należna jest nieprawidłowe. Jak wynika z wcześniejszych ustaleń z chwilą przyjęcia ubezpieczonej do Zakładu (...) w S. dyrekcja SP ZOZ ustaliła, że miesięczna odpłatność za pobyt ubezpieczonej w tym zakładzie stanowi 250% najniższej emerytury, ale jednocześnie nie może być ona wyższa niż kwota 70% miesięcznego dochodu ubezpieczonej w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej. Ustalenie to znajduje podstawę w przepisie art.18 ust.1 ustawy z 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2008r., Nr 164, poz.1027 ze zm.), zgodnie z którym świadczeniobiorca przebywający w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, który udziela świadczeń całodobowych, ponosi koszty wyżywienia i zakwaterowania, a miesięczną opłatę ustala się w wysokości odpowiadającej 250% najniższej emerytury, z tym że opłata nie może być wyższa niż kwota odpowiadająca 70% miesięcznego dochodu świadczeniobiorcy w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej. Zgodnie z art.8 ust.3 pkt 1 i 2 ustawy z 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2013r., poz.182) za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów pomniejszoną o miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych i składką na ubezpieczenie zdrowotne. Oznacza to, że kwota potrącenia z tytułu pobytu ubezpieczonej w zakładzie opiekuńczo-leczniczym powinna być obliczona od kwoty netto emerytury, tj. po odliczeniu podatku dochodowego i składki na ubezpieczenie zdrowotne. Z przedstawionych wyżej ustaleń wynika, że kwota netto emerytury ubezpieczonej wynosi 974,67 złotych ($1150,67\text{zł} - 72\text{zł} - 104\text{zł} = 974,67\text{zł}$). Obliczając od tej kwoty 70% tytułem odpłatności za pobyt w zakładzie opiekuńczo-leczniczym stwierdzić należy, że kwota potrącenia z tego tytułu wynosi 682,27 złotych ($70\% \times 974,67\text{zł}$), a nie 747,94 złotych, jak ustalił organ rentowy.

W ocenie Sądu w/w przepis ustawy z 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych stanowi przepis szczególnie w odniesieniu do zastosowanych przez organ rentowy przepisów ustawy

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i jako taki znajduje pierwszeństwo zastosowania przed przepisami ustawy emerytalnej. Pogląd taki znajduje również uzasadnienie w wyroku Sądu Najwyższego z 7 marca 2012r. w sprawie II BU 3/11 (OSNP 2013/3-4/45), w którym Sąd ten w podobnej sprawie – z tą różnicą, że świadczeniobiorca przebywał w domu pomocy społecznej – wyraził stanowisko, że opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są ustalane wyłącznie w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, a nie przepisy ustawy emerytalno-rentowej, a przepis art.140 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie ma w takim przypadku zastosowania.

Podkreślenia przy tym wymaga, że także organ rentowy, po zapoznaniu się z treścią wyroku tut. Sądu z dnia 3 marca 2015r. wydanego w sprawie o sygn. akt IV U 458/14, z urzędu dokonał ponownego ustalenia wysokości emerytury rolniczej od dnia 1 maja 2015r., dokonując prawidłowego wyliczenia wysokości kwoty potrącannej z tytułu pobytu ubezpieczonej w ZOL i ustalając ją na kwotę 682,27 zł miesięcznie.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd uznał odwołanie ubezpieczonej za zasadne i dlatego na podstawie art.477¹⁴ § 2 kpc orzekł jak w pkt I sentencji wyroku. Z uwagi, iż organ rentowy wydał decyzję uwzględniającą żądanie ubezpieczonej od dnia 1 maja 2015r., na podstawie art. 477¹³ § 1 kpc, w pozostałej części postępowanie podlegało umorzeniu, o czym orzeczono w pkt II sentencji wyroku.